

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrť leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 30. marca 1870.

Gospodarske stvari.

Slaba letina nam žuga.

Česar smo se že jeseni bali, pripetilo se je res.

Komaj so bila zimska žita vsejana, prišla je že o sv. Lukežu zima s snegom. Ozimina se večidel ni mōgla pred zimo dobro zarasti in pod snegom je veliko tega, kar se je zarastlo, zavoljo moče in drugih uim pa konec vzelo. Namesti da bi se tedaj spomladi pokazalo zeleno polje, videlo se vse rujavo, v viših krajih pa še bela odeja polje pokriva, — kjer pa je zginila, padel je po sv. Jožefu spet nov sneg.

Tako ni bilo niti ugodne jeseni niti ugodne spomladi, sneg iz začetka prerane zime pa je polomil veliko, vzlasti starejega sadnega drevja po vrtilih in lesa po gozdih sila veliko. *)

Tako stojé kmetovalci žalostnega srca pred nemilo prihodnostjo.

Kaj pa davkarji? Ali bodo šli gledat polja, da sami vidijo, da — „kjer nič ni, je tudi cesar pravico zgubil.“ Če oni ne storé tega, treba, da gospodarji sami gredó k okrajni gosposki in jej naznanijo žalostni stan poljski, pa dolžnost je tudi županov, da za celo svojo okolico to storijo ob pravem času, da se ne ceni za vredno, kar ni nič vredno, in škoda konstatira.

Kakor se nam od mnogih strani piše, je pa rž najbolj trpela, manj pa vendar tudi pšenica. Da rž najbolj, lahko je verjeti, kar znan je starodavni kmečki pregovor o rži: „deni me v suho, da boš pri kruhu“, od lanske jeseni pa je zmirom v mokrem, — in vsak kmetovalec tudi vé, da se rž veliko manj jeseni zaraste, toraj po zimskih uimah tudi lože škodo trpi kakor pšenica.

Kaj pa ni pomoči za to, kar je zima vzela?

Ko bi bila spomlad ugodna, bila bi saj ta pomoč, da namesti ozimine bi se sejalo jaro žito: jara rž, in kjer treba, tudi jara pšenica.

Al jara rž in pšenica se navadno sejete prve tedne meseca sušca in vsaj Šmarnega praznika je navadno zadnji čas, zdaj pa smo že na koncu sušca in še je snega po polji, da je vse belo, in moče obilo.

Se vé, da tudi še zdaj, ako se bo dalo, bode skušal marsikak gospodar sejati jaro žito, želec, da bi mu obrodilo. Da Bog dá spomladanske mesece prav ugodne gorke, prihiteti se utegne vsaj nekaj, kar se je nehoté zakasnilo. To še je edina tolažba. Slišimo pa, da je jara rž se v ceni zeló podražila in da je še dobiti ni lahko.

Tako ni veselega nikjer, kamor pogledamo.

Tudi iz nogradov nimamo veselih glasov.

Potrebno se nam je zdelo, kazati na žalostni stan letošnjega poljá, da se pozneje, ko bodo pôdi prazni, lahko sklicujemo na to, da so upravičene pritožbe o slabi letini že gledé na dogodke pozimi.

Kako obdelujejo in izdelujejo lan v Moravskem Schönbergu in bližnji okolici.

Nauk za povzdigo našega domačega predivstva.

Spisal Rihard Doleneč.

(Dalje.)

2. Gojenje v mrzli vodi.

To gojenje se v kemičnem obziru od rôsnega le v tem razločuje, da pri prvem žlezec, kateri likovna lakna med seboj in z lesom veže, bolj strohni, pri vodnem gojenji ne strohni, ampak popolnoma segnjije. Vspehi se pa, kakor smo že videli, bistveno razločujejo; v tem pa razun kemičnega procesa gré hvala tudi pravemu obravnavanju.

Pravo obravnavanje naj v sledečem priobčim:

Za vodno gojenje je, kakor že imé kaže, pred vsem voda potrebna.

Voda je zeló vsaka dobra, samo da ni pretrda in ne premrzla. Po takem je dobra voda iz daleč izvira-jočih rek, potokov in studencev, voda iz jezer, bajerjev itd.

Kar se gorkote gojilne vode tiče, je ne sme manj biti kakor 10 stopinj R.; čem gorkejša, tem boljša. Ako je mrzlejša znabiti zavoljo bližnjega izvira, potem jo je treba pred rabo v nalašč narejenih širokih in plitvih bajerjih solnčnim žarkom razpostaviti, da jo segrejejo.

Pretrda ali sploh trda voda, kakor so, na primer, voda iz vodnjakov (štirn), ni za rabo, naj bi tudi še tako gorka bila.

Na to, da je voda presna, bistra in čista, ni celó nič gledati, kajti še celó želeti je, da ni presna in čista, ampak nekoliko stala in kalna. Naj tudi od pre-stalosti že nekoliko smrdí, nič ne dé, še boljša je, ker se lan v njej hitreje dogodi.

Če toraj posestnik ima pripravno vodo, potem je treba skrbeti za osnovo godilnice, ktera je tam na mestu, kjer se voda lahko napelje in odpelje. Velikost godilnic in njih število odvisi od množine lanú, kateri se ima goditi.

Godilnice same so štirivoglate jame; dolgost in širokost se ravná po množini lanú, globočina pa mora vedno enaka biti, to je, 4 čevlje do 4 in pol. Poglaviti pogoj dobre godilnice je pa to, da drži vodo. Tudi lahko do čistega se mora voda izpustiti dati, in ravno tako zopet naliti. Ako je svet, kjer se ima godilnica osnovati, tak, da ne spušča vode skozi sé, kakor

*) Glejte dopise iz več strani v današnjem listu.